

Wstęp / 6
Wprowadzenie / 9

1

17

MIASTA NAJSTARSZYCH CYWILIZACJI

- 1.1. Historyczne procesy rozwoju miast / 19
- 1.2. Protomiasta / 22
- 1.3. Miasta na terenie Mezopotamii / 25
- 1.4. Ośrodki miejskie starożytnego Egiptu / 35
- 1.5. Hattusa – stolica imperium Hetytów / 42
- 1.6. Miasta cywilizacji doliny Indusu / 44

2

49

MIASTA W CZASACH STAROŻYTNYCH

- 2.1. Cywilizacja egejska / 51
- 2.2. Planowanie miast w starożytnej Grecji / 59
- 2.3. Miasta starożytnej Persji / 84
- 2.4. Rozwój i planowanie miast na obszarze Imperium Rzymskiego / 90

3

117

MIASTA ŚREDNIOWIECZNE

- 3.1. Upadek i odradzanie się miast w okresie średniowiecza / 119
- 3.2. Przestrzenne układy i sposoby rozbudowy miast średniowiecznych / 121
- 3.3. Miasta pochodzące z czasów rzymskich / 127
- 3.4. Miasta rozwijające się przy zamkach i klasztorach / 140
- 3.5. Miasta nowe – budowane według określonej koncepcji / 142
- 3.6. Nowe ośrodki miejskie w Niemczech / 157
- 3.7. Lokacje miast na terenie Czech, Moraw i Słowacji / 161
- 3.8. Kształtowanie się układów przestrzennych średniowiecznych miast w Polsce / 173
- 3.9. Największe ośrodki miejskie na terenie Rusi / 214

4

227

MIASTA ISLAMSKIE

- 4.1. Powstanie i rozprzestrzenianie się islamu / 229
- 4.2. Forma pierwszych ośrodków miejskich w świecie islamu / 230
- 4.3. Przekształcenia miast na terytoriach podbitych przez Arabów / 237
- 4.4. Struktura tradycyjnego miasta islamskiego / 239
- 4.5. Ważne miasta świata islamskiego – wybrane przykłady / 246

5

271

KONCEPCJE MIASTA I ROZBUDOWA OŚRODKÓW MIEJSKICH W CZASACH RENESANSU

- 5.1. Miasto idealne – teoretyczne koncepcje miasta w czasach renesansu / 273
- 5.2. Miasto twierdza – podporządkowanie formy miasta funkcji obronnej / 287
- 5.3. Realizacje oparte na teoretycznych koncepcjach miasta idealnego / 289
- 5.4. Renesansowe przebudowy miast istniejących / 295
- 5.5. Renesansowe plany miast w Polsce / 313

6

323

TRADYCJE PLANOWANIA I BUDOWY MIAST NA OBSZARZE IBEROAMERYKI

- 6.1. Miasta cywilizacji prekolumbijskich / 325
 - 6.1.1. Najważniejsze cywilizacje miejskie Ameryki prekolumbijskiej / 325
 - 6.1.2. Cywilizacje miejskie Mezoameryki / 326
 - 6.1.3. Ośrodki miejskie w rejonie Andów Północnych i Środkowych / 346
- 6.2. Planowanie i budowa miast na terenie hiszpańskich kolonii w Ameryce / 361
- 6.3. Osadnictwo portugalskie w Ameryce / 390

- 7** **PLANOWANIE MIAST W XVII I XVIII WIEKU -**
397 **MIASTO BAROKOWE I KLASYCYSTYCZNE**
- 7.1. Cechy barokowego planu miasta / 399
 - 7.2. Włochy – początek baroku w urbanistyce / 405
 - 7.3. Rozkwit urbanistyki francuskiej w dobie baroku i klasycyzmu / 420
 - 7.4. Angielskie projekty urbanistyczne z XVII i XVIII wieku / 439
 - 7.5. Barokowe plany w Niemczech i Austrii – Berlin, Karlsruhe, Wiedeń / 452
 - 7.6. Budowa i przekształcenia innych ośrodków europejskich –
Sankt Petersburg, Amsterdam, Lizbona / 463
 - 7.7. Barokowe i klasycystyczne projekty w miastach Polski / 480

- 8** **TRADYCJE PLANOWANIA I BUDOWY MIAST NA OBECNYM TERENIE**
495 **STANÓW ZJEDNOCZONYCH I KANADY**
- 8.1. Osadnictwo hiszpańskie / 497
 - 8.2. Osadnictwo francuskie – miasta Nowej Francji / 504
 - 8.3. Początki osadnictwa angielskiego / 515
 - 8.4. Przykłady planowania miast na terenie Stanów Zjednoczonych w XVII i XVIII wieku / 518

- 9** **MIASTA TRADYCYJNE I MIASTA KOLONIALNE W WYBRANYCH**
539 **REGIONACH AZJI I AFRYKI**
- 9.1. Tradycje budowy miast w Chinach i Japonii / 541
 - 9.2. Tradycje rozwoju miast i miasta kolonialne w Azji Południowo-Wschodniej / 556
 - 9.3. Miasta tradycyjne i miasta kolonialne na subkontynencie indyjskim / 589
 - 9.4. Europejskie dzielnice miast islamskich w Afryce Północnej i Azji Centralnej / 621
 - 9.5. Miasta Afryki subsaharyjskiej / 625

- 10** **PLANOWANIE I ROZWÓJ MIAST W XIX WIEKU**
659
- 10.1. Przeobrażenia miast jako rezultat rewolucji przemysłowej / 661
 - 10.2. Forma miasta w koncepcjach reform społecznych z pierwszej połowy XIX wieku / 664
 - 10.3. Rozwój terenów zielonych Londynu i projekt Regent's Park / 672
 - 10.4. Projekty przebudowy i rozbudowy miast europejskich w drugiej połowie XIX wieku / 674
 - 10.5. Nowe idee i podejścia w planowaniu miast pod koniec XIX wieku / 693
 - 10.6. Miasta przemysłowe na terenie Polski / 697

- 11** **PLANOWANIE MIAST W XX WIEKU W OKRESIE PRZED II WOJNĄ ŚWIATOWĄ**
709
- 11.1. Uwarunkowania, w których kształtowały się nowe koncepcje miasta
w Europie i w Stanach Zjednoczonych na przełomie XIX i XX wieku / 711
 - 11.2. Modele miast z przełomu XIX i XX wieku / 713
 - 11.3. Rozwój planowania miast na początku XX wieku / 719
 - 11.4. Koncepcje urbanistyczne z okresu międzywojennego / 734
 - 11.5. Koncepcje urbanistyczne realizowane w XX wieku na terenie Polski
w okresie do II wojny światowej / 751

- 12** **PLANOWANIE MIAST W XX WIEKU W OKRESIE PO II WOJNIE ŚWIATOWEJ**
763
- 12.1. Koncepcje rozwoju przestrzennego i projekty
nowych miast na początku drugiej połowy XX wieku / 765
 - 12.2. Planowanie miast w Polsce po II wojnie światowej / 787
 - 12.3. Planowanie miast wobec procesów urbanizacji
w drugiej połowie XX wieku i na początku XXI wieku / 803

Bibliografia / 813

Indeks nazw miejscowości / 821

Źródła rysunków i fotografii / 829